

ÎNCHEIERE

26 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Ion Druță, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Banca comercială „Moldindconbank” societate pe acțiuni,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Băncii comerciale „Moldindconbank” societate pe acțiuni împotriva lui Alexandru Sandul și Tamarei Sandul cu privire la încasarea veniturii ratat,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Banca comercială „Moldindconbank” societate pe acțiuni și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani municipiul Chișinău din 03 decembrie 2015,

c o n s t a t ă :

La data de 20 decembrie 2014, BC „Moldindconbank” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandru Sandul și Tamarei Sandul cu privire la încasarea veniturii ratat.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, a acordat SC „Prutul Azuriu” SRL, în baza contractului de credit nr. 410/2 din 11 decembrie 2007, un credit în sumă de 200 000 lei, cu termenul final de rambursare la data de 11 decembrie 2009.

Menționează că, în bază contractului de credit nr. 432/3 din 20 decembrie 2007, i-a acordat un credit în sumă de 38 000 lei, cu termenul final de rambursare la data de 20 decembrie 2009, iar în baza contractului de credit nr. 91/1 din 24 martie 2008, i-a mai acordat un credit în sumă de 26 000 lei, cu termenul final de rambursare la data de 24 martie 2010.

Relevă că, întru asigurarea rambursării în termen a creditelor acordate în baza contractelor de credit menționate și achitării dobânzilor pentru utilizarea lor, conform contractului de ipotecă nr. 1260 din 12 decembrie 2007, modificat prin acordul adițional nr. 10047 din 20 decembrie 2007 și acordul adițional nr. 2036 din 24 martie 2008, Alexandru Sandul și Tamara Sandul, în calitate de debitori ipotecari, au ipotecat câte ½ cotă-parte din casa de locuit cu suprafața de 152,3 m.p., cu numărul cadastral 0100508.173.01 și câte ½ cotă-parte fiecare din

construcția accesorie cu suprafața de 0,041 ha, situate în mun. Chișinău, str. Dimonte Timonu, 15, evaluate prin acord reciproc la suma de 2 853 550 lei, fără TVA.

Afirmă că, SC „Prutul Azuriu” SRL nu și-a onorat obligațiile de rambursare a creditului și de plată a dobânzilor pentru utilizarea lui, prin ce a încălcat atât prevederile legale, cât și condițiile contractuale.

Invocă că, termenele de rambursare a creditelor și de achitare a plăților aferente rezultate din contractele de credit au expirat încă la data de 11 decembrie 2009, 20 decembrie 2009 și 24 martie 2010, respectiv, i-a fost cauzat un prejudiciu considerabil.

Declară că, a întreprins măsurile prevăzute de art. 31 din Legea cu privire la ipotecă și a expediat pârâților notificarea prin care a solicitat executarea benevolă a obligațiilor contractuale, și i-a prevenit despre intenția Băncii referitor la executarea dreptului de ipotecă în cazul neexecutării obligațiilor contractuale.

Susține că, s-a adresat în Judecătoria Buiucani mun. Chișinău cu cerere de eliberare a ordonanței judecătorești privind exercitarea dreptului de ipotecă iar la data de 04 februarie 2009, a fost eliberată ordonanța judecătorească privind transmiterea în posesia creditorului ipotecar a bunului imobil ipotecat.

Mai invocă că, debitorii ipotecari Alexandru Sandul și Tamara Sandul acționând cu rea-credință, au depus obiecții împotriva ordonanței judecătorești din 04 februarie 2009 și ca urmare, ordonanța a fost anulată, iar BC „Moldindconbank” SA, deținând creanța ipotecară, nu a putut să o valorifice din valoarea bunurilor ipotecate.

Afirmă că, la data de 02 septembrie 2009 s-a adresat în Judecătoria Centru mun. Chișinău cu cerere de chemare în judecată împotriva SC „Prutul Azuriu” SRL, Alexandru Sandul și Tamarei Sandul cu privire la încasarea datoriei și urmărirea bunului ipotecat.

Menționează că, prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 12 iunie 2009 acțiunea a fost admisă și a fost încasată suma datoriei, iar prin hotărârea suplimentară din 10 octombrie 2011 a fost transmis silit în posesia BC „Moldindconbank” SA bunul ipotecat, casa de locuit situată pe str. Dominte Timonu, 15, mun. Chișinău, ce aparținea lui Alexandru Sandul și Tamarei Sandul.

Susține că, intenția de rea-credință a debitorilor ipotecari s-a manifestat și prin faptul înaintării la 24 noiembrie 2011 față de bancă a cererii cu propunerea achitării benevole a datoriilor SC „Prutul Azuriu” SRL rezultate din contractele de credite, fiind încheiat între părți acordul de executare benevolă nr. 9575 din 12 octombrie 2011.

Mai susține că, debitorii ipotecari, iarăși nefiind de accord cu transmiterea bunului ipotecat, au declarat apel, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2012 a fost respins apelul declarat de către debitorii ipotecari Alexandru Sandul și Tamara Sandul și menținută hotărârea primei instanțe.

Ulterior, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 03 aprilie 2013 a fost respins recursul declarat de Alexandru Sandul și Tamara Sandul și menținută hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel.

Invocă că, debitorii ipotecari Alexandru Sandul și Tamara Sandul în loc să achite datoriile și să scoată bunul imobil de sub ipotecă sau să transmită benevol bunul ipotecat, contrar prevederilor legale au creat multiple impedimente și s-au opus transmiterii bunurilor gajate băncii pentru comercializare în scopul stingerii datoriilor formate în baza contractelor de credit.

Consideră că, faptul netransmiterii bunului ipotecat în termen, adică la data de 25 ianuarie 2009 și inițierea neîntemeiată a multiplelor procese judiciare, ce au durat pe parcurs de 4 ani, a făcut imposibilă vânzarea bunului ipotecat într-o perioadă rezonabilă, BC „Moldindconbank” SA a suportat cheltuieli nejustificate în procesele judiciare și au fost acumulate datorii la contractele de credit, acțiuni ce au dus la prejudicierea intereselor băncii și ca consecință, banca a suportat pierderi considerabile sub formă de venit ratat.

Sușține că, prin neonorarea obligațiilor de transmitere în termen și anume, pînă la data de 25 ianuarie 2009 a bunului ipotecat, BC „Moldindconbank” SA i-a fost încălcat dreptul de a beneficia de aceste sume bănești care urma să le utilizeze la acordarea creditelor în vederea obținerii unui venit.

Invocă că, valoarea de piață a bunului imobil stabilit în contractul de ipotecă este de 2 853 550 lei, iar rata medie a dobânzii la creditele acordate persoanelor juridice pe perioada 25 ianuarie 2009 – 26 martie 2013 este de 13,23%.

Mai invocă că, bunul imobil ipotecat a fost vîndut abia peste 4 ani, la 26 martie 2013, la un preț de 2 353 732 lei, pe cînd, în lipsa obstacolelor create de debitorii ipotecari, bunul imobil putea fi comercializat la valoarea de piață în sumă de 2 853 550 lei, sumă, care ar fi fost acordată sub formă de credite cu o dobîndă de 13,23% pe perioada 25 ianuarie 2009 – 26 martie 2013 și ar fi obținut un venit de 1 573 021 lei.

Cere încasarea în mod solidar de la Alexandru Sandul și Tamara Sandul a sumei de 1 573 021 lei cu titlu de prejudiciu material sub forma de venit ratat și a taxei de stat în mărime de 47 190,63 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 03 decembrie 2015 a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

În argumentarea poziției sale, prima instanță a invocat că, Judecătoria Centru mun. Chișinău, prin hotărârea irevocabilă din 12 iunie 2009 și hotărârea suplimentară din 10 octombrie 2011, menținute prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2012 și decizia Curții Supreme de Justiție din 03 aprilie 2013, deja s-a expus asupra pretențiilor BC „Moldindconbank” SA referitor la datoria acumulată de către SC „Prutul Azuriu” SRL în temeiurile contractelor de credit, mai mult, instanța a dispus executarea gajului, iar prin decizia Curții Supreme de Justiție s-a stipulat expres că, dreptul băncii rezidă doar la urmărirea averii gajate, astfel, alte pretenții nu pot fi invocate față de Alexandru Sandul și Tamara Sandul.

De asemenea, prima instanță a mai reiterat că, bunul gajat a fost transmis silit în posesia BC “Moldinconbank” SA, a fost vîndut silit în baza contractului de vânzare-cumpărare din 26 martie 2013 la suma de 2 353 732 lei, respectiv,

conform prevederilor art. 495 din Codul civil și Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 1 din 10 martie 2014 a fost încetat dreptul de gaj, precum și orice raport între Alexandru Sandul, Tamara Sandul, BC „Moldindconbank” SA și SC „Prutul Azuriu” SRL.

La respingerea acțiunii, prima instanță, reeșind din prevederile art. 493 alin. (5) din Codul civil și Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 1 din 10 martie 2014, a reținut faptul că, creanța se află în seama debitorului contractului de împrumut SC “Prutul Azul” SRL, dar nu în seama debitorilor ipotecari, care deja și-au executat obligațiile sale de transmitere a bunului imobil, mai mult, aceștia au achitat în contul datoriei băncii suma de 690 789,85 lei, fapt ce denotă că, ei nu aveau careva intenții de a se eschiva și tergiversa executarea obligațiilor asumate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 aprilie 2016 a fost respins apelul declarat de către BC “Moldindconbank” SA și menținută hotărârea primei instanțe. Instanța de apel, ajungând la o astfel de soluție a motivat că, pretenția cu privire la încasarea venitului ratat pretins de apelantă este lipsită de suport legal.

La data de 31 mai 2016 BC „Moldindconbank” SA a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, nu este de acord cu hotărârile judecătorești, deoarece instanțele judecătorești, la examinarea pricinii, au încălcat normele de drept material și procedural și, anume, nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată; au aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; au interpretat în mod eronat legea și au aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Menționează că, nu este de acord cu constatările instanțelor de judecată și aplicarea la caz a prevederilor art. 493 alin. (5) și art. 495 lit. d) din Codul civil, considerând că, sunt eronate și nu corespund realității.

Invocă că, prin încheierea contractelor de credit nr. 410/2 din 11 decembrie 2007, nr. 432/3 din 20 decembrie 2007 și nr. 91/1 din 24 martie 2008, părțile și-au manifestat acordul de voință spre nașterea anumitor drepturi și obligații, respectiv, stabilind între ei, raporturi juridice, astfel, în opinia sa, această speță este guvernată de prevederile art. art. 14, 512, art. art. 572 alin. (2), 602, 610, art. art. 1236, 1238, 1398 alin.(1) din Codul civil.

Relevă că, SC “Prutul Azuriu” SRL nu și-a onorat obligațiile de rambursare a creditului și de plată a dobânzilor pentru utilizarea lui, cu toate că, termenul contractual de rambursare expirase încă la data de 11 decembrie 2009, 20 decembrie 2009 și 24 martie 2010, cauzând astfel, un prejudiciu considerabil BC „Moldindconbank” SA.

Susține că, banca a întreprins toate măsurile prevăzute de art. 31 din Legea cu privire la ipotecă, însă intimații nu și-au executat benevol obligațiile contractuale, mai mult ca atât, au acționat cu rea-credință și au întreprins un șir de acțiuni, având ca scop împiedicarea transmiterii bunului ipotecat și realizarea acestuia.

Consideră că, intenția de rea-credință a debitorilor ipotecari s-a manifestat prin înaintarea obiecțiilor asupra ordonanței judecătorești din 04 februarie 2009; prin adresarea la 24 noiembrie 2011 a unei cereri cu privire la achitarea benevolă a datoriilor SC „Prutul Azurit” SRL rezultate din contractele de credite și încheierea unui acord de executare benevolă la 12 octombrie 2011; prin contestarea cu apel a hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 12 iunie 2009 și contestarea cu recurs a deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2012.

Afirmă că, toate aceste acțiuni în ansamblu, precum și netransmiterea bunului ipotecat în termen, adică la data de 25 ianuarie 2009 (termenul de 20 zile stabilit de lege din momentul înregistrării preavizului de executare a dreptului ipotecar), inițierea neîntemeiată a multiplelor procese judiciare pe parcurs de 4 ani a făcut imposibilă vânzarea bunului ipotecat la prețul stabilit în contractul de ipotecă de 2 853 550 lei, și a fost încălcat dreptul băncii de a beneficia de această sumă bănească, care urma a fi acordată sub formă de credit în vederea obținerii unui venit.

Menționează că, bunul imobil ipotecat a fost realizat conform contractului de vânzare-cumpărare abia la data de 26 martie 2013 la un preț mai mic decât cel stabilit în contractul de ipotecă, și anume, la suma de 2 353 732 lei, sumă, care împreună cu achitățile efectuate anterior de către părți, nu a acoperit și stins integral datoria SC „Prutul Azurii” SRL pe contractele de credite.

Susține că, în lipsa obstacolelor create de către Alexandru Sandul și Tamara Sandul, bunul imobil ipotecat ar fi fost comercializat la valoarea de piață de 2 853 550 lei, iar suma obținută ar fi fost acordată sub formă de credite cu o dobândă de 13,23% pe perioada 25 ianuarie 2009 – 26 martie 2013, astfel, BC „Moldindconbank” SA ar fi obținut un venit de 1 573 021 lei.

În aceste circumstanțe, consideră că, BC „Moldindconbank” SA i-a fost cauzat un prejudiciu material sub formă de venit ratat în mărime de 1 573 021 lei, iar concluziile primei instanțe sunt eronate și contravin circumstanțelor pricinii, probelor prezentate și normelor stabilite de Codul civil.

Invocă că, aceste fapte demonstrează cu certitudine că, prima instanță, la examinarea cauzei, nu a intrat în esența cererii înaintate și probelor prezentate, nu a dat apreciere corectă acestora, limitându-se doar la declarațiile intimatului neglijând toate argumentele invocate de recurent și a interpretat incorect declarațiile reprezentantului recurenteii invocate în ședința de judecată.

Prin referința depusă la data de 09 septembrie 2016 reprezentantul intimatului Alexandru Sandul, avocatul Victoria Gamurari a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Complețul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost declarat în termen, or, din materialele cauzei nu poate fi stabilită cu certitudine momentul comunicării

deciziei contestate pentru a determina respectarea termenului de declarare a recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronate în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronate în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către BC „Moldindconbank” SA nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept

procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către BC „Moldindconbank” SA, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către BC „Moldindconbank” SA ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul BC „Moldindconbank” SA se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu

Ion Druță

Mariana Pitic